Dosar nr.2-25035824-05-2a-02022026

Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul Central
Judecător: Mihail Bușuleac

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E
în numele Legii

16 octombrie 2026 municipiul Cahul

Completul de judecată al Curţii de Apel Sud, sediul Cahul
în componenţa:
preşedintele şedinţei de judecată: Evgheni Bancov
judecătorii: Inga Gorlenco, Andrei Scripcenco

judecând în lipsa părților, în ordine de apel, cererea de apel depusă de avocatul Botezatu Mihai, în interesele pârâtei Dima Mariana, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, emisă în procedură scrisă, la cererea cu valoare redusă, depusă de Balanuța Dumitru către Para Ion și Dima Mariana cu privire la încasarea datoriei,-

C O N S T A T Ă :

În fapt:

La 19 martie 2025 reclamantul Balanuța Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Para Ion și Dima Mariana, prin care pretinde: încasarea în mod solidar a datoriei în valoarea de 4000 euro, în baza contractului de împrumut, penalitatea contractuală în mărimea de 4000 euro, taxa de stat în mărimea de 5230,84 lei și taxa de timbru în mărimea de 200 lei.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 20 februarie 2023 între părți a fost încheiat un contract de împrumut, în temeiul căruia pârâții au primit suma de 11 000 euro, cu termen de rambursare de 7 luni, respectiv până la data de 20 septembrie 2023, cu obligația achitării unei dobânzi contractuale de 5% lunar. Până în prezent, pârâții au achitat reclamantului doar suma de 7000 euro, cu titlu de rambursare parțială a datoriei principale. În consecință, restanța pârâților față de reclamant constituie 4000 euro. Totodată, pârâții nu au achitat niciun cuantum al dobânzii contractuale aferente folosirii sumei împrumutate.

Notează că pârâții nu și-au executat obligația de rambursare a datoriei la termenul convenit, astfel în vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului, reclamantul a transmis pârâților, la data de 04 februarie 2025, pretenții prealabile, recepționate de aceștia la data de 07 februarie 2025, prin care li s-a acordat un termen de 10 zile pentru executarea benevolă a obligațiilor asumate. Termenul a expirat la data de 17 februarie 2025 fără rezultat.

Menționează că, pct.3 al contractului de împrumut prevede că pentru neexecutarea obligației de rambursare este stipulată o clauză penală în cuantum de 0,2% pe zi din suma datorată. Având în vedere că la data de 01 februarie 2025 au trecut 500 de zile de întârziere de la

data scadenței obligației - 20.09.2023, pârâții datorează reclamantului penalitatea contractuală în sumă de 4000 euro, calculată după formula: 4000 euro × 0,2% × 500 zile.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, a fost admisă acţiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Balanuța Dumitru către Para Ion și Dima Mariana privind încasarea sumei. A fost încasat în mod solidar de la Para Ion și Dima Mariana în beneficiul lui Balanuța Dumitru datoria în cuantum de 8000 euro conform cursului BNM la data executării obligației, 5229,97 lei cu titlu de taxa de stat și 200 lei cu titlu de taxă de timbru, în total 5429,97 lei.

Solicitarea și argumentele cererii de apel:

La 24 decembrie 2025, avocatul Botezatu Mihai, în interesele pârâtei Dima Mariana, a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, potrivit căreia se solicită: repunerea în termen de prezentare a cererii de apel, emiterea unei decizii privind casarea integrală a hotărîrii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025.

Prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Central, din 03 aprilie 2026, a fost admisă cererea avocatului Botezatu Mihai privind repunerea în termenul de depunere a apelantului declarat la 24 decembrie 2025 împotriva hotărîrii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Balanuța Dumitru către Para Ion și Dima Mariana privind încasarea sumei.

Prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Cahul, din 03 aprilie 2026, nu s-a dat curs apelului depus de Botezatu Mihai, în interesele lui Dima Mariana, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, cu comunicarea despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, taxei de stat în mărime de 4 458,73 ei, cât și prezentarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

La data de 12 mai 2026 a fost înregistrată cererea de apel motivată, depusă de avocatul Botezatu Mihai, în interesele apelantei Dima Mariana cu anexarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 4 458,73 lei și a taxei de timbru în mărime de 200 lei, potrivit căreia se pretinde: casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea cererii de apel sunt invocate următoarele motive, precum că hotărârea contestată o consideră neîntemeiată și emisă cu încălcarea directă a normelor de drept material și procedural, fiind pasibilă de a fi casată din următoarele motive. Analizând obiectiv conținutul hotărârii contestate, reține că constatările și soluția instanței de fond au fost bazate în întregime pe poziția unilaterală și actele prezentate de reclamant, care însă contrar afirmațiilor din cererea de chemare în judecată, nu este o persoană de bună-credință și a obținut hotărârea judecătorească într-un mod fraudulos și cu tăinuirea unor circumstanțe deosebit de importante pentru soluționarea justă a cauzei. Astfel, aduce la cunoștința instanței de apel că, în speța dedusă judecății, Dima Mariana este victimă a unor acțiuni ilegale ale cetățeanului Balanuța Dumitru, care prin abuz de încredere și cu scopul asigurării unui împrumut presupus acordat unei terțe persoane, a transmis spre semnare Marianei Dima un contract de împrumut fictiv, potrivit căruia i-ar fi împrumutat cele din urmă o sumă de bani. Contrar acestui fapt însă, atât Dima Mariana, cât și Para Ion, niciodată nu au încasat sume de bani de la Balanuța Dumitru, însă actualmente, în

temeiul unei hotărâri judecătorești și urmare a acțiunilor ilegale ale lui Balanuța Dumitru, cei din urmă sunt obligați să restituie lui Balanuța Dumitru sume exorbitante. Pe marginea acestui fapt, la etapa actuală se află în proces de pregătire o plângere penală, faptele relatate urmând astfel a fi aduse la cunoștința organului de urmărire penală. Cu toate acestea, obiect al prezentei cereri de apel, de fapt este cu totul altul decât deplângerea acțiunilor lui Balanuța Dumitru, acestea urmând a fi supuse examinării în cadrul unui proces separat sau eventual în cazul întoarcerii cauzei spre rejudecare.

La etapa actuală însă, prin prezenta cerere de apel contestă hotărârea adoptată la 01 august 2025 și modul în care a fost examinată în fond cauza dedusă judecății. Prin urmare, aduce la cunoștința instanței de apel că, atât despre depunerea cererii în instanța de judecată, cât și despre examinarea acesteia, apelanta nu a cunoscut, la fel cum nu a fost sub nici o formă informată despre eventuală înaintare a cererii, or, începând cu 20 iunie 2025, aceasta a părăsit teritoriul Republicii Moldova, aflându-se până în prezent în Danemarca.

La fel, menționează că pe portalul instanțelor de judecată, cauza este intitulată Balanuța Dumitru către Para Ion, iar numele pârâtei Dima Mariana nu se reflectă, prin urmare fiind în imposibilitate de a stabili deținerea unei calități în prezentul proces de judecată. Adițional, menționează că, potrivit materialelor cauzei, toate plicurile cu corespondența expediată în adresa de domiciliu a apelantei, au fost restituite cu mențiunea „plecat”, iar alte acțiuni de citare și/sau informare legală a apelantei despre existența pe rol a cauzei, nu au fost întreprinse, la fel cum nici citarea publică a apelantei nu a fost dispusă. Astfel, reiterează că despre judecarea cauzei și existența hotărârii contestate, apelanta a aflat întâmplător la 16 decembrie 2025, iar în premieră a luat cunoștință cu materialele cauzei prin intermediul reprezentantului său la data de 17 decembrie 2025, urmare a unei cereri depuse de acesta. Prin urmare, după înaintarea cererii de apel nemotivat (în care se făcea referire la temeiul principal de casare), instanța de fond a argumentat hotărârea sa, încercând să răstoarne argumentele conținute de cererea de apel și eventual să mențină hotărârea contestată. Pentru a decide astfel, instanța de fond s-a raportat la prevederile art.22, 38, 39 și 42 Cod civil. Cu toate acestea însă, dispozițiile respective reglementează notificările civile dintre participanții raporturilor juridice civile și nicidecum procedura de citare judiciară. Or, citarea participanților într-un proces civil este reglementată exclusiv de normele Codului de procedură civilă, care au caracter special și imperativ.

În speță însă, întru a justifica omisiunile admise la examinarea în fond a cauzei, prima instanță a aplicat norme de drept ce nu trebuiau aplicate, interpretând eronat legea și confundând astfel notificarea civilă contractuală cu citarea procedurală judiciară. Prin urmare, normele Codului civil invocate de instanță sunt inaplicabile procedurii de citare judiciară. Or, simpla expediere a actelor la o adresă formală nu exonerează instanța de obligația de a asigura informarea efectivă a participantului despre proces.

Din conținutul hotărârii rezultă expres că: „corespondența expediată la adresa de domiciliu a pârâtei Dima Mariana a fost returnată cu mențiunea factorului poștal plecată”. Astfel, instanța de fond avea certitudinea faptului că apelanta nu a recepționat actele procedurale, nu a luat cunoștință despre existența litigiului, iar procedura de comunicare a actelor procedurale a eșuat. Cu toate acestea, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantei, fără a asigura citarea legală a acesteia.

La acest aspect, nu pot fi reținute ca fiind legale și întemeiate argumentele instanței de fond privind respectarea procedurii de citare, or, mențiunea poștală „plecată” nu poate fi echivalată juridic cu recepționarea citației, refuzul de primire, expirarea termenului de păstrare sau

eschivarea de la primirea actelor. Dimpotrivă, aceasta confirmă imposibilitatea comunicării efective a actelor procedurale. Prin urmare, opinează că examinarea cauzei în lipsa apelantei în condițiile sus-indicate a avut loc cu încălcarea normelor imperative ale Codului de procedură civilă privind citarea participanților la proces.

Astfel, odată ce actele procedurale expediate apelantei au fost restituite cu mențiunea „plecată", iar domiciliul efectiv al acesteia era necunoscut, instanța urma să recurgă la procedura citării publice prevăzută de art.108 Cod de procedură civilă. Cu toate acestea, deși urmare a restituirii actelor procedurale cu mențiunea „plecată", devenea cert faptul că actualul domiciliu al apelantei nu este cunoscut, instanța de fond nu a dispus citarea publică și nici nu a întreprins măsuri suplimentare pentru asigurarea informării efective a apelantei.

Mai mult decât atât, prin încheierea din 15 mai 2025 (la care se face referire și în hotărârea contestată), instanța însăși a constatat „lipsa citării legale a pârâților", dispunând amânarea examinării cauzei. Necătând la acest fapt, ulterior, fără remedierea viciului procedural constatat anterior, instanța a trecut la examinarea fondului cauzei și adoptarea hotărârii, încălcând grav astfel dreptul apelantei la apărare consacrat de art.6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, principiul contradictorialității și principiul egalității armelor. La acest aspect, instanța de apel va reține că art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale statuează că, orice persoană are dreptul la examinarea cauzei sale în mod echitabil și contradictoriu, iar jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului stabilește că simpla expediere formală a actelor nu este suficientă, iar autoritățile trebuie să întreprindă măsuri rezonabile pentru informarea efectivă a persoanei despre proces.

În speță, instanța cunoștea că apelanta nu recepționează corespondența, cunoștea că aceasta nu este efectiv informată despre proces, examinând totuși cauza în lipsa apelantei, cu încălcarea gravă a normelor procedurale. În consecință, apelanta a fost lipsită de posibilitatea efectivă de a prezenta obiecții, de a contesta pretențiile reclamantului și a elucida speța dedusă judecății, de a solicita reducerea penalității contractuale, de a administra probe și de a participa la examinarea cauzei în fond pentru apărarea drepturilor sale.

Suplimentar celor menționate supra, menționează că hotărârea primei instanțe este pasibilă de a fi casată inclusiv pe motive ce țin de fondul cauzei. Astfel, instanța de apel va reține că, potrivit cererii de chemare în judecată, se invocă deținerea unei creanțe în mărime de 8000 euro, dintre care 4000 euro cu titlu de datorie de bază și 4000 euro cu titlu de penalitate contractuală, fiind solicitată astfel încasarea atât a datoriei de bază, cât și a penalității contractuale. Cu toate acestea, dispozitivul hotărârii contestate cuprinde următoarea frază: Se încasează în mod solidar de la Para Ion și Dima Mariana în beneficiul lui Balanuța Dumitru datoria în cuantum de 8000 euro conform cursului BNM la data executării obligației, 5229,97 lei cu titlu de taxa de stat și 200 lei cu titlu de taxă de timbru, în total 5429,97 lei. În acest context, instanța de apel va reține că dispozitivul hotărârii contestate este neclar și contradictoriu, or, după cum a menționat supra, deși la depunerea cererii de chemare în judecată, intimatul a delimitat datoria principală de penalitatea contractuală, instanța de fond a dispus încasarea sumei cumulate, fără a indica astfel care este cuantumul datoriei de bază și care este cuantumul penalității contractuale.

Din considerentele expuse, dispozitivul hotărârii contestate este unul ambiguu, or, afectează caracterul clar și executoriu al hotărârii și eventual poate crea dificultăți la executare. În acest context, instanța de apel va reține că, delimitarea creanțelor după natura lor juridică prezintă o importanță esențială inclusiv în faza executării silite. Atât prevederile Codului civil,

cât și cele ale Codului de procedură civilă și Codului de executare, operează cu noțiuni distincte privind creanța principală, accesoriile acesteia, penalitățile contractuale, dobânzile și alte obligații patrimoniale.

Prin urmare, în cazul examinării unei cauze având drept obiect încasarea sumelor, devine imperios necesară delimitarea creanței după modul în care s-a născut, or, după cum a menționat mai sus, incertudinea hotărârii ar putea crea dificultăți la executarea acesteia, iar eventual executarea hotărârii în modul în care a fost adoptată ar putea prejudicia părțile participante la procedura de executare. În acest context, instanța de apel urmează să constate că dispozitivul hotărârii este neclar, echivoc și contradictoriu, deoarece instanța de fond a dispus încasarea unei sume globale de 8000 euro, fără a individualiza cuantumul datoriei principale și cuantumul penalității contractuale. Or, o asemenea modalitate de redactare contravine exigențelor de claritate, previzibilitate și executorialitate pe care trebuie să le întrunească orice hotărâre judecătorească, în contextul în care, dispozitivul unei hotărâri trebuie să fie formulat într-o manieră clară și lipsită de dubii, astfel încât executarea acesteia să poată avea loc fără interpretări suplimentare sau dificultăți practice.

În consecință, lipsa individualizării sumelor acordate de către instanța de fond este susceptibilă să genereze incertitudine juridică și dificultăți reale în procedura de executare, inclusiv sub aspectul determinării naturii creanței executate, al ordinii de stingere a obligațiilor sau al eventualei contestări a actelor executorului judecătoresc. Or, executarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi lăsată la discreția interpretărilor ulterioare ale participanților la procedura de executare sau ale organului de executare, deoarece o asemenea situație afectează principiul securității raporturilor juridice și dreptul părților la un proces echitabil.

Prin urmare, caracterul ambiguu al dispozitivului hotărârii contestate constituie un viciu esențial al actului jurisdicțional, susceptibil de a atrage casarea acestuia. Reieșind din prevederile normelor precitate, raportate la circumstanțele expuse supra, stabilim fără echivoc faptul că, la adoptarea hotărârii contestate, instanța de fond a încălcat atât normele de drept material, cât și normele de drept procedural, ceea ce denotă ilegalitatea hotărârii contestate și impune necesitatea casării acesteia, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, în acest mod fiind posibile de revendicat drepturile apelantei, totodată fiindu-i acordată șansa de a beneficia de un proces liber, echitabil și contradictoriu, în cadrul căreia aceasta ar putea să își realizeze obiectiv drepturile și să contrazică argumentele părții intimate prin probe concludente, pertinente și utile.

Termenul de declarare a apelului:

Din actele cauzei se constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost pronunțată public la data de 01 august 2025. Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, este contestată cu apel nemotivat la 24 decembrie 2025 de către avocatul Botezatu Mihai, în interesele apelantei Dima Mariana, ulterior la data de 12 mai 2026 a fost înregistrat și apelul motivat.

Conform art.276^4 alin.(3), (4) Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod*.

Prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Central, din 03 aprilie 2026, a fost admisă cererea avocatului Botezatu Mihai, privind repunerea în termenul de depunere a apelantului declarat la 24 decembrie 2025, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01

august 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Balanuța Dumitru către Para Ion și Dima Mariana privind încasarea sumei.

Procedura de citare a părților a fost legal executată:

Conform art.276^2 alin.(1) Cod de procedură civilă, *dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă*.

Procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă, este reglementată de articolul 276^3 alin.(3) Cod de procedură civilă, conform căruia stabilește că, *în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă*.

Iar, art. 276^4 alin.(5) Cod de procedură civilă prevede că, *instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător*.

Pornind din prevederile legii citate, cererea de apel s-a examinat fără participarea părților, însă cu înștiințarea acestora despre data și ora judecării cererii de apel în procedură scrisă, propunându-le intimaților de a prezenta referința la cererea de apel depusă.

Astfel, la data de 12 iunie 2026 a fost înregistrată *referință la cererea de apel,* depusă de intimatul Balanuța Dumitru, potrivit căreia se solicită respingerea apelului depus de Dima Mariana ca neîntemeiat, menținerea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025.

În argumentarea referinței sunt invocate următoarele motive precum că, argumentul principal al apelantei constă în faptul că aceasta nu ar fi cunoscut despre existența procesului. Consideră acest argument neîntemeiat. Instanța de fond a expediat actele procedurale la adresa oficială de domiciliu a pârâtei, indicată în Registrul de Stat al Populației și confirmată prin extrasul prezentat la dosar. Partea nu poate invoca propriul comportament drept temei pentru anularea unei hotărâri judecătorești. Faptul că apelanta a părăsit teritoriul Republicii Moldova nu o exonerează de obligația de a-și asigura recepționarea corespondenței oficiale expediate la domiciliul său legal.

Mai mult, apelanta nu prezintă nici o probă că și-ar fi schimbat domiciliul ori că ar fi informat instanța sau alte autorități despre imposibilitatea recepționării corespondenței. Prin urmare, lipsa sa din Republica Moldova reprezintă o circumstanță ce ține exclusiv de propria conduită și nu poate constitui temei de casare a hotărârii.

În apel sunt formulate afirmații, potrivit cărora contractul de împrumut ar fi fost „fictiv". Aceste afirmații sunt pur declarative. Apelanta nu a prezentat nici o expertiză nici o hotărâre judecătorească nici un act al organelor de urmărire penală, nici o acțiune civilă privind nulitatea contractului. Contractul de împrumut a fost prezentat în original. Semnăturile părților nu au fost contestate prin mijloace procesuale corespunzătoare. Prin urmare, contractul produce efecte juridice depline și beneficiază de prezumția de validitate, efectele simpla afirmație că urmează a fi depusă o plângere penală nu constituie probă și nu poate înlătura unui contract valabil.

Existența datoriei a fost demonstrată prin: contractul de împrumut - în original; recunoașterea executării parțiale a obligației probele administrate în dosarul primei instanțe. Instanța de fond a constatat că din suma împrumutată au fost restituite doar 7000 euro, rămânând neachitată suma de 4000 euro, precum şi penalitatea contractuală solicitată. Concluziile instanței sunt întemeiate pe probele dosarului şi pe prevederile Codului civil. Apelanta nu prezintă nici o probă nouă care ar infirma aceste constatări.

Apelanta invocă faptul că instanța ar fi indicat în dispozitiv suma totală de 8000 euro fără delimitarea creanței principale şi a penalității. Această critică nu poate constitui temei pentru casarea integrală a hotărârii. În primul rând, din considerentele hotărârii rezultă în mod clar că suma este compusă din 4000 euro datorie principală, 4000 euro penalitate contractuală.

În al doilea rând, executarea hotărârii a fost deja pornită, fiind emis titlul executoriu şi fiind încasate deja mijloace băneşti de la debitor. Acest fapt demonstrează că hotărârea este executorie şi nu a generat dificultăți reale de executare. În cazul în care instanța de apel va considera necesară o precizare a dispozitivului, aceasta poate modifica hotărârea sub acest aspect fără a exista vreun temei pentru casarea integrală şi remiterea cauzei spre rejudecare.

Apelul nu conține argumente de fapt sau de drept care să răstoarne concluziile instanței de fond. Hotărârea atacată este legală şi întemeiată. Afirmațiile apelantei privind caracterul fictiv al contractului sunt nedovedite. Pretinsa lipsă de informare este rezultatul propriei conduite a apelantei. Criticile referitoare la formularea dispozitivului nu justifică casarea hotărârii.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând materialele cauzei civile și analizând în ansamblu argumentele şi criticile expuse în cererea de apel, respectând limitele judecării apelului inserate la art.373 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată conchide asupra necesității admiterii apelului declarat de avocatul Botezatu Mihai, în interesele apelantei Dima Mariana, casarea hotărârii primei instanțe, cu restituirea cauzei spre a fi rejudecată în aceiași instanță, dar în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Conform art.276^2-276^4 Cod de procedură civilă, *este stabilită procedura în cazul cererilor cu valoare redusă, situația ce se referă la speță*.

Potrivit art.276^4 alin.(4)-(5) Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător*.

În conformitate cu art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.*

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, *hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Conform art.385 lit.d) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b)*.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, *o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate*.

Completul de judecată menționează că, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În urma verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, Completul de judecată constată că, la examinarea prezentei cauze civile, instanța de fond pripit a emis soluția fără înlătura toate viciile existente în prezenta speță.

Din materialele dosarului rezultă că, la 19 martie 2025 reclamantul Balanuța Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Para Ion și Dima Mariana, prin care pretinde: încasarea în mod solidar a datoriei în valoarea de 4000 euro, în baza contractului de împrumut, penalitatea contractuală în mărimea de 4000 euro, taxa de stat în mărimea de 5230,84 lei și taxa de timbru în mărimea de 200 lei, motivând prin faptul că, la data de 20 februarie 2023 între părți a fost încheiat un contract de împrumut, prin care Balanuța Dumitru a acordat lui Dima Mariana și Para Ion suma de 11 000 euro, cu termen de rambursare până la data de 20 septembrie 2023, cu dobândă contractuală de 5% lunar, iar din înscrisuri rezultă că ultimii au achitat doar suma de 7000 euro, astfel încât restanța datoriei principale constituie 4000 euro.

La acțiunea civilă, reclamantul Balanuța Dumitru a anexat:

- pretenția din 31 ianuarie 2025, potrivit căreia Balanuța Dumitru solicită restituirea datoriei rămase în sumă de 4000 euro de la Para Ion și Dima Mariana, cu dovezile recepționării pretenției la 07 februarie 2025 de către Para Ion și la 07 februarie 2025 de către Dima Mariana (f.d.6, 7, 8, 9, 10);
- calculul Pro Lex și ratele de schimb al cursului valutar de la BNM (f.d.11, 12);
- Extrase din baza de date ASP, pe numele Para Ion și Dima Mariana (f.d.13, 14);
- copia buletinului de identitate a reclamantului Balanuța Dumitru (f.d.15).

Cauza civilă s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă, dispusă prin încheierea din 19 martie 2025. Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, s-a admis acțiunea civilă și s-a încasat în mod solidar de la Para Ion și Dima Mariana în

beneficiul lui Balanuța Dumitru datoria în cuantum de 8000 euro conform cursului BNM la data executării obligației, 5229,97 lei cu titlu de taxa de stat și 200 lei cu titlu de taxă de timbru, în total 5429,97 lei.

În argumentarea hotărârii instanța de fond a reținut faptul că, pârâții Dima Mariana și Para Ion și-au asumat obligația de a restitui suma împrumutată la termenul convenit, obligație care nu a fost executată integral, iar din înscrisurile prezentate rezultă că, aceștia au achitat doar suma de 7000 euro, astfel încât restanța datoriei principale constituie 4000 euro.

În urma verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, Completul de judecată constată că, la examinarea prezentei cauze civile, instanța de fond pripit a emis soluția fără înlătura toate dubiile referitor la datoriile constatate de instanța de fond, precum că ar rezulta din contractul de împrumut încheiat la 20 februarie 2023 între Balanuța Dumitru, ca împrumutător, și Dima Marina, Para Ion, ca împrumutat.

Mai mult ca atât, reclamantul, cât și instanța de fond, fac referire la existența înscrisurilor precum că Dima Mariana și Para Ion au achitat doar suma de 7000 euro, însă la materialele cauzei civile nu se regăsește nici un înscris în acest sens.

Asemenea instanța de apel nu poate trece cu vederea și faptul că, la cererea de apel, partea apărării a anexat confirmarea faptului că, începând cu 20 iunie 2025, Dima Mariana a părăsit teritoriul Republicii Moldova, aflându-se până în prezent în Danemarca. Sunt oportune constatările expuse în cererea de apel precum că, potrivit materialelor cauzei, toate plicurile cu corespondența expediată în adresa de domiciliu a apelantei Dima Mariana, au fost restituite cu mențiunea „plecat”, iar alte acțiuni de citare și/sau informare legală a apelantei Dima Mariana despre existența pe rol a cauzei, nu au fost întreprinse, la fel cum nici citarea publică a apelantei Dima Mariana nu a fost dispusă.

Prin urmare, atât timp cât Dima Mariana nu a cunoscut despre depunerea cererii în instanța de judecată, cât și despre examinarea acesteia, apelanta nu a cunoscut, la fel cum nu a fost sub nici o formă informată, despre eventuala înaintare a cererii, or, începând cu 20 iunie 2025, aceasta a părăsit teritoriul Republicii Moldova, aflându-se până în prezent în Danemarca, instanța de apel, pentru a nu încălca accesul la justiție, consideră oportun a restitui cauza spre rejudecare.

Astfel, Completul de judecată nu poate trece cu vederea nici faptul că, potrivit art.6 pct.1 CEDO, *orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, unde fiecare din părți urmează să obțină posibilitatea de a-şi prezenta cauza în condiții egale, care să nu plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversarul.*

Conform art.26 alin.(1),(4) Cod de procedură civilă, *procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă*.

Art.276^3 alin.(4) Cod de procedură civilă, *dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul,* ***dispune examinarea cauzei în ordine generală.*** *În acest caz, prevederile prezentului capitol sînt inaplicabile.*

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, or menținerea acesteia în condițiile sus enunțate ar constitui o

încălcare gravă a drepturilor Marianei Dima, care sunt garantate şi de Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiție.

Egalitatea armelor implică obligația ca fiecăreia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv probele – în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj față de partea adversă (Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 146; Dombo Beheer B.V. împotriva Țărilor de Jos, pct. 33).

Acest principiu, care acoperă dreptul procedural în ansamblu al statelor contractante, se aplică, de asemenea, și în domeniul particular al comunicării și notificării actelor judiciare către părți, chiar dacă art.6 § 1 nu poate fi interpretat ca prescriind o anumită formă de comunicare sau notificare (Avotiņš împotriva Letoniei (MC), pct. 119).

Din considerentele menţionate, ținând cont că eroarea judiciară generată de soluționarea pripită a cauzei în prima instanţă, în procedura scrisă, la cererea cu valoare redusă, nu poate fi corectată de către instanţa de apel, Completul de judecată conclude asupra necesității admiterii apelului, casării integrale a hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să țină cont de cele relatate în prezenta decizie și să adopte o hotărâre temeinică și legală.

Conducându-se de prevederile art.276^3-276^4, art.385 lit.d) și art.390 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de avocatul Botezatu Mihai, în interesele pârâtei Dima Mariana.

Se casează hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 01 august 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată, emisă în procedură scrisă, la cererea cu valoare redusă, depusă de Balanuța Dumitru către Para Ion și Dima Mariana cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în fond în aceiași instanță, dar în alt complet de judecată.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecător **Evgheni Bancov**

Judecătorii **Inga Gorlenco**

Andrei Scripcenco